

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.37.203/2017/4.

A tanács tagjai: Kovács András a tanács elnöke
. Fekete Ildikó előadó bíró
. Kovács Ákos bíró

A felperes: felperes neve
()

Képviselője: Dékány Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Dékány Alexandra ügyvéd)

Az alperes: alperes neve
()

Képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: gyámhatósági ügyben hozott közigazgatási
határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:
Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
7.K.27.130/2016/9.

Rendelkező rész

A Kúria a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
7.K.27.130/2016/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az
alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási
költséget.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy fizessen meg az államnak -
felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási
illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A perben nem álló Katalin anyától és svájci lakos apától Pécsett
2010. november 2-án született Gabriella gyermek a szülők külföldi

tartózkodása miatt születése óta a felperes nagyszülő és az anyai nagynéni közös háztartásában nevelkedett, a nagynénit Anikót a gyámhatóság 2011. december 1-jén jogerős határozatával a gyermek gyámjául kirendelte. 2013. évben a gyermek védelembe vételére került sor.

- [2] Katalin 2012. június 12-én született Szabrina utónevű gyermekét két hetes korában hazahozta Magyarországra és szüleiére, valamint Anikó testvérére bízta, majd visszament, Szabrina Magyarországon nem volt anyakönyvezve, iratai nem voltak. A Pécsi Járási Gyámhivatal a 2013. február 7-én kelt határozatával kk. Szabrina ideiglenes elhelyezéséről határozott, a határozat jogerőre emelkedett. A határozat indokolása szerint a nagynéni (Anikó) középsúlyos értelmi fogyatékos, a gyermekkel az anyja nem tartja a kapcsolatot, nem kérte a családba fogadását, nem intézte el okmányait, a nagymama beteg, a nagypapa külön él és három műszakban dolgozik. A gyámhatóság a 2013. március 9-én kelt határozatával Szabrina ideiglenes hatályú elhelyezését megszüntette és átmeneti nevelésbe vételét rendelte el, a nagypapa családba fogadásra irányuló és gyámnak való kirendelésére iránti kérelmét elutasította. Katalin anyja 2013. december 27-én Szabrina nevű gyermeke átmeneti nevelésbe vételének, valamint Gabriella nevű gyermeke családba fogadásának és gyámságának megszüntetését kérte, gyermekei történő kivitele érdekében. A alperes neve Pécsi Járási Hivatal Járási Gyámhivatala a 2014. március 12-én kelt határozatával Szabrina átmeneti nevelésbe vételét megszüntette és nevelésbe vételét rendelte el. Arról is határozott, hogy a gyermek örökbefogadhatóvá nyilvánítása ügyében eljárást indít. Az anya fellebbezése folytán eljárta alperes a 2014. április 10-én kelt határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozat elleni keresetet a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletével elutasította.
- [3] Az elsőfokú gyámhatóság a 2014. március 10-én kelt határozatával kk. Gabriella családba fogadását megszüntette, egyidejűleg a gyermek nevelésbe vételéről határozott. Anikó gyám fellebbezése folytán eljárta alperes az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Megállapította, hogy a pszichológus szakértői véleménye alapján - figyelemmel a családdal foglalkozó szakemberek véleményére is - a gyermek családból történő kiemelése indokolt. A gyermek fejlődésében, értelmi képességeiben nagyobb mértékű elmaradás mutatkozik, legjelentősebb a beszédprodukcióban. A gyermekvédelmi központ szakértői bizottsága javaslatára nevelőszülői családban történő elhelyezésre került sor. A gyámhivatal, a szülők, valamint Anikó nagynéni nevelésbe vétel megszüntetésére irányuló kérelmét elutasította és a gyermekek nevelésbe vételét, egyéni elhelyezési tervét továbbra is fenntartotta.
- [4] Az elsőfokú gyámhatóság a Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat, a gyermekvédelmi gyám javaslata, az alapellátásban és a szakellátásban dolgozó szakemberek véleménye alapján a 2015. december 22-én kelt BA-04/C/717-27/2015. számú határozatával Szabrina és Gabriella

nevelésbe vett gyermekeket két évre örökbe fogadhatóvá nyilvánította. Elrendelte egyúttal a nagyszülők, a nagynéni és a szülők kapcsolattartási jogának hat hónap időtartamú szüneteltetését. A határozat a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:127. § (1) bekezdés a) pontjára és 4:124. § (4) bekezdésére és a gyámhatóságokról, valamint a gyermek- védelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 37. § (5) bekezdésére hivatkozott. A határozat ellen a felperes nagyszülő fellebbezett, amelynek elbírálása során az alperes a 2016. január 25-én kelt BAC/13/4-3/2016. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozat indokolása szerint a szülőknek az örökbefogadhatóvá nyilvánítási eljárásról tudomásuk volt, de sem személyesen, sem írásban nem tettek nyilatkozatot, holott az idézést és a határozatot címükön átvették. Az anya a gyermekekkel egy éve nem találkozott, az apa soha nem kereste még a kapcsolattartás lehetőségét sem. A nagyszülő és a nagynéni élt kapcsolattartási jogával, de életkörülményük, egészségi és mentális állapotuk, valamint az elmúlt évek tapasztalatai alapján nincs remény és lehetőség arra, hogy a nevelésbevitel megszüntethető legyen és a kislányok vér szerinti családban nevelkedjenek - figyelemmel a korábbi eljárások során keletkezett igazságügyi pszichológusi és elmeorvosi véleményekre is. A családsegítő szolgálat részéről a hazagondozás - a külföldi lakóhely miatt - kivitelezhetetlen.

- [5] A felperes a nevelésbevitel megtartása és a gyermekek láthatása ügyében kérelmet nyújtott be a bírósághoz, majd a kérelem továbbítása során a gyámhivatal járt el, megállapította, hogy az ügyben már hozott döntést, a felperes kérelmét érdemben elbírált, így nincs olyan új tény vagy új jogi szabályozás, ami ugyanazon jog érvényesítésére irányuló kérelem újrafelvételére adna lehetőséget. A kérelmet érdemi vizsgálat nélkül végzéssel elutasította. A felperes fellebbezett a végzés ellen, amelynek elbírálása során az alperes az elsőfokú végzést helybenhagyta. Tájékoztatatta ugyanakkor a felperest a BAC/13/4-3/2016. számú határozat elleni kereset benyújtásának lehetőségéről.

A kereset és ellenkérelem

- [6] A felperes ezen lehetőséggel élve a bíróságon jegyzőkönyvbe mondta keresetét, amely szerint alkalmas a gyermekek nevelésére, a két éve nevelőszülőkhez került unokáival a kapcsolatot rendszeresen tartotta, a nevelőszülők kéréseit is figyelembe véve. Bár a gyerekek jelenleg szakszerű ellátásban részesülnek, mégis tapasztalható számos probléma náluk, így álláspontja szerint a család felnőtt tagjai egyéni életviteli, egészségügyi problémái nem befolyásoló tényezők abban, hogy a gyermekeket továbbra is látogathassák és kialakíthassák a megfelelő unoka-nagyszülő viszonyt. Szeretné, ha a gyermekek bárhol is nőnek fel tudják és

értsék, hogy kik a vér szerinti családtagjai. Hangsúlyozta, hogy sem a nagyszülők, sem a szülők nem mondtak le hivatalosan a gyermekeikről és jogaikról.

- [7] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

A bíróság ítélete

- [8] A bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte és elutasította azt. Ítéletének indokolásában a Ptk. 4:124. § (1) bekezdés a) pontjára és (4) bekezdésére hivatkozással utalt arra, hogy az alperes az eljárás során arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint az örökbefogadhatóvá nyilvánítás kérdéséről a felperes csak a határozat egybefoglalása miatt értesült, ezért jogorvoslati kérelmet kizárólag csak a kapcsolattartásra vonatkozóan terjeszthet elő a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 98. § (1) bekezdése alapján. A Ptk. 4:124. § (4) bekezdése alatt, jelen esetben értelemszerűen a kapcsolattartásra jogosultak (nagyszülők, nagynéni) értendők.
- [9] A bíróság megállapította, hogy az alperes a felülvizsgálni kért határozatban ugyanakkor érdemben bírálta el a felperes fellebbezését, amely a gyermekek örökbefogadhatóvá nyilvánítását is sérelmezte. Mindazonáltal a felperes kapcsolattartási joga is szorosan kapcsolódik az örökbefogadhatóvá nyilvánításhoz, ezért a bíróság álláspontja szerint a felperes keresetőségi jog is fennáll.
- [10] Megállapította a bíróság, hogy az alperes határozata a keresetlevélben felhívottak szerint nem jogszabálysértő. A gyermekek a nagyszülő családból kerültek kiemelésre, nevelésbevétele megszüntetése a közigazgatási eljárás határozatai szerint nem lehetséges. A felperes azon hivatkozása, hogy sem a szülők, sem a nagyszülők és a nagynéni nem mondtak le a gyermekeikről és jogaikról, nem gátja az örökbefogadhatóvá nyilvánításnak akkor, ha annak jogszabály szerinti feltételei fennállnak. A bíróság az alperesi iratokból a családgondozó, a gyám, a nevelőszülők nyilatkozatából megállapította, hogy a szülők önhibájukból gyermekeikkel kapcsolatot semmilyen formában nem tartottak, életvitelükön, körülményeiken a nevelésbevétele megszüntetése érdekében nem változtattak. A felperes a szülői kapcsolattartás hiányát érdemben nem tudta cáfolni, az általa a perbe csatolt dokumentumok (számlák, e-mailek) sem igazolják, hogy a szülőknek gyermekeikkel 2014. december hónaptól rendszeres kapcsolatuk lett volna. Hivatkozott a bíróság a Gyer. 37. § (5) bekezdésében foglaltakra és hangsúlyozta, hogy a kapcsolattartás szüneteltetése e jogszabályokkal alátámasztott. Az alperes határozatában - helyesen - a gyermekek mindenképp álló érdekét tekintette elsődlegesnek, a határozat a kereset mentén történő felülvizsgálat eredményeként jogszabálysértőnek nem bizonyult, ezért a bíróság a keresetet elutasította.

A felülvizsgálati kérelem

- [11] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az ítélet az ügy érdemi elbírálására kihatóan jogszabálysértő, figyelemmel arra, hogy a bíróság a rendelkezésre álló perbeli adatokat nem a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelte és ezáltal a megállapított tényállásból levont jogkövetkeztetés sem helytálló és nem jogszerű. A felperes megítélése szerint a gyámhivatal és az alperes több alkalommal is jogszabálysértő módon hozta meg határozatát, így a felülvizsgálati eljárás tárgyává tett eljárás során is. A bíróság nem vette figyelembe a felperes azon kezdeményezését, hogy a gyermekek nála kerüljenek elhelyezésre. Az elutasítás indokát olyan szakvélemény képezte, amelyet a felperes mindvégig vitatott. Nem került igazolásra az sem, hogy a gyermekek a felperesnél veszélyeztetve lennének, vagy hogy a felperes ne lenne alkalmas nevelésükre. Megítélése szerint nem volt indokolt a gyermekek örökbefogadhatónak nyilvánítása, hiszen akár a védelembevétel, akár a családba fogadás elégséges biztosítékot nyújtott volna a gyermekeknek, családon belül lett volna olyan személy, aki a gyermekek gondozását, nevelését vállalta volna és erre körülményei is alkalmassá tették. Hivatkozott a felperes a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 6-7. §-ában foglalt alapelvekre, továbbá a gyermekek jogairól szóló New York-i egyezményre a saját családban való nevelkedés támogatása körében. Álláspontja szerint a kapcsolattartás lehetőségének szünetelése is súlyosan sérti a felperes és egyúttal a gyermekek jogait, jogos érdekeit. A felperes a gyermekeket látogatta, velük a kapcsolatot tartotta, a gyermekeknek ez egy kapocs volt ahhoz, hogy a családjukat, származásukat megismerjék, erősen kötöttek a nagyszülőkhöz, így mindenképpen hátrányos számukra, hogy a szeretett személlyel ezentúl nem találkozhatnak, különösen úgy, hogy az örökbefogadásuk egyáltalán nem garantált, megeshet, hogy arra nem is fog sor kerülni.
- [12] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [14] A Kúria álláspontja szerint a bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást és abból az idevonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Kúria is egyetértett.

- [15] Kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás során a Pp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése értelmében kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.
- [16] A felülvizsgálati kérelem a Pp. 206. § (1) bekezdésének sérelmét állította. Az e körben kialakult általános a következetes legfelsőbb bírósági-kúriai gyakorlat szerint, ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást, vagy is azt sérelmezi, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, és ennél fogva megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg azonban jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A Pp. 206. §-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálata nem lehet eredményes, a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye. Nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.
- [17] A Kúria álláspontja szerint a bíróság ítélete ezen kritériumoknak minden tekintetben megfelelt. A felperes sem keresetében, sem felülvizsgálati kérelmében konkrét jogszabálysértést nem jelölt meg - sem az alperes határozata, sem a jogerős ítélet vonatkozásában.
- [18] Hangsúlyozza a Kúria, hogy az alperes a gyermekek vér szerinti családjának körülményei, a gyermekek pszichés, mentális helyzete, fejlődése, az addigi életútjuk és körülményeik gondos mérlegelésével határozott örökbefogadhatóvá nyilvánításukról és a kapcsolattartás szüneteltetéséről. A határozat megfelelt a Ptk. 4:124. § (1) és (4) bekezdésben foglaltaknak és a Gyer. 37. § (1) bekezdésének is. A perben rendelkezésre álló adatok szerint mindkét gyermek a felperesi nagyszülő és a korábban Gabriella részére gyámul kirendelt nagynéni neveléséből kikerült, a vér szerinti családból nevelésbe vételre került. A nevelésbe vételt elrendelő és az éves felülvizsgálatról rendelkező határozatokban a szülők figyelmeztetése megtörtént arra, hogy ha életvitelükön nem változtatnak, gyermekeikkel nem tartanak rendszeres kapcsolatot, a kiskorúakat a gyámhivatal örökbefogadhatóvá nyilváníthatja. Ennek ellenére a szülők részéről körülményeikben, a gyermekekkel való kapcsolattartás terén semmiféle változás nem történt. A gyermekek örökbeadhatóvá nyilvánítását a gyermekvédelmi gyám kezdeményezte. A gyámhivatal véleményt és javaslatokat szerzett be a családsegítő szolgálattól, a gyermekvédelmi központ gyermekvédelmi szakszolgálatától, az alapellátásban és a szakellátásban dolgozóktól, a gyermekekkel foglalkozó szakemberektől. Ezen

vélemények, a perben rendelkezésre állt bizonyítékok teljes mértékben összhangban álltak és egybehangzóak voltak a tekintetben, hogy mindkét kislány örökbefogadhatónak nyilvánítása indokolt, hiszen a gyermekek elsődleges érdeke az, hogy egy róluk megfelelően gondoskodó, szerető családban nőjenek fel, amelyet számukra az örökbefogadás tudna hosszú távon biztosítani.

- [19] A felperes felülvizsgálati kérelembeli előadása kapcsán hangsúlyozza a Kúria, hogy a gyámhivatal eljárása során gondosan mérlegelte a korábbi eljárások során a szülő, a nagyszülő és a nagynéni esetében rendelkezésre állt igazságügyi pszichológusi szakértői és elmeszakértői vizsgálat eredményét. Helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a nagyszülő és a nagynéni élt ugyan kapcsolattartási jogával, de életkörülményük, egészségi és mentális állapotuk, valamint az elmúlt időszak tapasztalatai alapján nem volt remény és lehetőség arra, hogy a nevelésbevitel megszüntethető legyen és vér szerinti családba visszakerülhessenek a gyermekek.
- [20] Megjegyzi a Kúria a rendelkezésre álló iratok alapján, hogy az anya a gyermekeivel nem tartott személyes kapcsolatot, a kapcsolattartás személyes találkozás nélküli formáit sem vette igénybe ahhoz, hogy gyermekét láthassa, halhassa, a nevelőszülőkkel történő e-mail levelezés nem értelmezhető a gyermekekkel való kapcsolat fenntartását célzó kapcsolattartásként.
- [21] A felperes mindkét gyermekkel hétvégeken egy-egy órára a szakszolgálat székhelyén találkozott, ebben nyilvánult meg a kapcsolattartás, annak bővítését egyik gyermek esetében sem kérte. A havonta két órában gyakorolt kapcsolattartás nem lehet akadálya annak, hogy a gyermekek sorsa hosszú távon rendeződhessen. Sem a Gyt. alapelveire, sem a gyermekek jogairól szóló New York-i egyezményre hivatkozás a konkrét ügyben nem alapozza meg a határozatok jogszabálysértő voltának megállapítását. Megjegyzi a Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán, hogy a felperes az iratok tanúsága szerint nem kezdeményezte a gyermekek nála történő elhelyezését, ilyen irányú kérelem a gyámhivatalhoz nem érkezett, így alaptalan az erre történő hivatkozás.
- [22] Hangsúlyozza a Kúria, hogy a jelen felülvizsgálati eljárás kizárólag a jogerős kapcsán megjelölt jogszabálysértések vizsgálatára terjedhetett ki. Ebből következően sem a gyermekek családból történő kiemelése, sem annak okai nem képezhették a felülvizsgálat tárgyát, az erre vonatkozó felülvizsgálati kérelembeli érvelés irreleváns volt. Mindkét gyermek nevelésbe vett státuszú volt akkor, amikor a keresettel támadott határozatok megszülettek, ennek tényét a jelen perben felülvizsgált eljárásban tényállási elemként kellett kezelni.
- [23] Kiemeli a Kúria, hogy a közigazgatási perben a bíróság kizárólag a jogerős határozat jogszerűségét vizsgálhatja és csakis akkor kerülhet sor annak hatályon kívül helyezésére, hogy ha a Pp. 339. § (1) bekezdése értelmében a perben bizonyítást nyer annak jogszabálysértő volta. Ilyen irányú bizonyítás a felperes részéről a perben nem történt, így jogszerűen és megalapozottan döntött a

bíróság a felperesi kereset elutasításáról.

- [24] Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp.274.§ (1) bekezdésnek megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.
- [26] A felülvizsgálat eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Kúria a felperest a Pp. 270. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés szerint kötelezte.
- [27] A tárgyi illeték feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2017. október 3.

Dr. Kovács András sk. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró,
Dr. Kovács Ákos sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő